

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง และหาแนวทางในการส่งเสริมการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มศึกษา ได้แก่ ครอบครัวเกษตรกรที่มีการทำนา ลูกหลานของกลุ่มชาวบ้านที่ทำนาและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการทำนา การวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่ง ได้ค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิจัยและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากเอกสารนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะสภาพทั่วไปของการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง พบว่า มีรูปแบบความสัมพันธ์แบบระบบเครือญาติ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตร 270 ไร่ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการทำนาเป็นหลัก โดยรูปแบบการทำนาของชาวบ้านมะกอก-นาบัว จะเป็นการทำน่าน้ำฝน ซึ่งมีพบว่าชาวบ้านมีแรงจูงใจในการทำนาสามารถสรุปได้ 4 ข้อใหญ่ คือ

1. มีใจรักในการทำนา
2. ต้องการสืบทอดการทำนาจากบรรพบุรุษ
3. ไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพอื่น
4. การทำนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้และเลี้ยงชีพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง พบว่า ในด้านผู้ที่มีอาชีพหลัก และยังคงทำนา จะมีปัญหาและอุปสรรคในการขาดงานบ่อและมีการอพยพย้ายถิ่นสู่เมืองใหญ่ และต่างประเทศ เพื่อหางานทำ ส่วนในด้านของลูกหลานของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ที่มีอาชีพ ทำนา จะมีปัญหาและอุปสรรคในการสืบทอดการทำนาต่อจากครอบครัว คือ การขาดแรงงานทำนา ทั้งนี้เนื่องจากลูกหลานขาดความอดทน และไม่เอาใจจริงจังในการ สืบทอดการทำนา

แนวทางในการส่งเสริมการทำนาของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไพล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง พบว่า ได้มีหน่วยงานที่ช่วยในการส่งเสริม ให้ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนในการทำนา ได้แก่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง นอกจากนี้ก็มีการร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไพล่หิน

The objectives of this research were to study the conditions and problems of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers, Lai Hin Sub-district, KoKha District, Lampang Province and to search guidelines for promotion of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers. Data were collected by interviewing the sample groups, namely members of farmer families who grew rice, including their descendents who grew rice, and the relevant officials in organizations concerning in promotion of rice farming. This research was partly conducted by searching information from textbooks, research documents and information via internet. The data from documentary search and from interview were analyzed and presented in a descriptive and analytical form.

The results of this research were as follows:

The conditions of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers revealed that the pattern of relationship existing in the village was a system of relatives, helping each other. At Bann Makok-Nabua the area used for agriculture was 270 rai. The most of villagers mainly do the paddy farming in rainy season; it is called rainy rice farming. In addition, as for their motivation concerning rice planting; the motivations were conclude into 4 main points as follows:

1. They loved to do the paddy farming
2. They wanted to succeed how to do the paddy farming from their ancestors
3. They had on choices to pursue other careers
4. Rice farming was one occupation provided income for living

The factors affecting the rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were, namely the factors of physical environment, economy, culture, society and education.

Problems and obstacles in rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were found that the villagers who mainly earned living in doing the paddy farming usually had problems and obstacles about farm labors; the labors were often absent from farm work. Moreover, they immigrated to big cities of the country or aboard, looking a job. In addition, the other problems and obstacles of doing rice farming relating to the succeeding of rice farming from family were the lack of rice farming labors due to their descendants lacked tolerance and ignored to do the rice farming.

The guidelines for promotion the rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were found that there were organizations assisting in the promotion by transferring knowledge and supporting the rice farming, namely Lampang Seed Center, Lampang Provincial Agriculture Office, and there were some cooperation in solving problems between the Head of Lai Hin village and Lai Hin Sub-district Administration Organization.